

A sajmeggy erdőművelési tulajdonságai

Dr. Frank Norbert – egyetemi docens, SoE EMK Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet

A sajmeggy bőséges virágzatával, termésével, dekoratív megjelenésével nemcsak a száraz, sekély termőrétegű termőhelyek, de az erdőn kívüli fásítások egyre ritkábban megcsodálható fafaja. A melegkedvelő, szárazságrezisztens, fényigényes és általában cserjeméretű faj faj rövid életű.

A sajmeggy természetes elfordulásának súlypontja Dél-Európa; az Atlanti-óceántól a Kaukázuson keresztül egészen Turkesztánig megtalálható. A Duna-medence területén 740 m-ig, míg a Kaukázusban 1800 m tengerszint feletti magasság hatol fel.

A sajmeggy megfelelő fejlődéséhez, növekedéséhez mintegy 500–600 mm évi csapadékmennyiség szükséges. Mivel a faj kompetíciós képessége csekély, ezért jó termőhelyeken nem tudja felvenni a versenyt az itt tenyésző egyéb fás szárú növényekkel, így ezen termőhelyekről gyorsan kiszorul. A sajmeggy túlnyomó részben meszes talajokon található; előfordulása zárt erdőállományokban elenyésző.

A sajmeggy időjárásától függően április közepétől május közepéig virágzik; rovarbeporzású. Termése júliusban érik, mely kezdetben piros majd teljesen érett állapotban fekete, kesernyés ízű.

Kedvező termőhelyi körülmények között már 8–10 éves korától kezd teremni, amely néhány év elteltével „beáll”, és attól kezdődően rendszeresen hoz bőséges magtermést.

Csírázása epigei; magról jól újul, de töről is jól sarjadzik. Magassága ritkán haladja meg az 5-6 m és a 30 cm mellmagassági átmérőt. A sajmeggy törzse erősen elágazó, koronája széles, ágrendszere ritka.

Mivel a sajmeggy erősen fényigényes faj, ezért a természetes felújulásához, felújításához feltétlenül fényre van szükség.

Fája kemény, csekély fatérfogata, kedvezőtlen alaki tulajdonságai miatt erdőgazdálkodási jelentősége elenyésző. Egykoron sarjerdőként kezelt területeken a 2-3 éves tősarjakból sétapálcát készítettek; fájából ezenkívül pipaszár, cigarettaszipka, tubákszelence készíthető, illetve fája fafaragványok és esztergályosművek alapanyaga. (A sajmeggy egyéb elnevezései: pipaszármeggy, törökmeggy, szagos meggy.) E termékekhez szükséges alapanyag előállítása céljából sajmeggytelepeket (Esztergom, Fegyvernek, Savanyúkút) létesítettek.

Bőséges virágzása miatt a méhek számára kedvező nektárforrás, az olajtartalmú termése kiváló táplálék a madaraknak és a rágcsálóknak; a terméséből pálinkát vagy likőralapanyagot készítenek.

A sajmeggy csemetetermeléséhez a magját terméshéjból gyűjtés után ki kell mosni, majd az őszi vetésig tárolni vagy rétegelni szükséges. A rétegelést hűvös helyen (5–8 °C), decemberben végezzük, időtartama: 80–100 nap. A vetési mélység 3–3,5 cm. Kedvező csemetetermelési körülmények között akár egy év alatt is kiültethető cseme-

tét lehet termelni. A sajmeggy magoncai a cseresznye- és meggyfajták alányául szolgálnak. Vegetatív szaporítása esetén a hajtásdugványokat júniusban kell szedni, erős, csaknem beérett hajtásokból.

A sajmeggynek különösen védődőkben, meszes talajú területek rekultivációjában van/lenne nagy jelentősége, ahol a messze hatoló gyökérzetével megköti a talajt, és ezáltal csökkenti az erózió káros hatását. (A Duna–Tisza közti meszes homoktalajok fásításánál nem vált be, meszes meddőhányók rekultivációjára alkalmas.) Jó visszaserzőképessége miatt kiválóan alkalmas sövények kialakítására.

Fotók: **Korda Márton,**
dr. Hrotkó Károly

Prunus Mahaleb L. 1087.

Egyesületünk mélyen gyökerező hagyományt kíván teremteni, amikor november legelején, halottak napja alkalmából felhívja a helyi csoportok és a szakosztályok figyelmét az elhunyt erdész elődök emléképolásának közösségteremtő és éltető fontosságára. Wass Albert alábbi verssoraival rájuk emlékezünk...

Itt leszek közel, valahol...

Ha eljön majd a nap,
Amikor meghalok,
Ti ne gyászoljatok.
Én itt leszek, közel.
Itt találtok napnyugtakor,
ha kirepül a vízimadár este,
kecskefejő tyurrogásában,
egy messzi bagolyhuhogásban.
Én itt leszek, közel,
vigyázok az erdő csendjére
és álmotokra.

Ha érezni akartok engem,
csak hajtsatok be az erdőbe
és álljatok meg az út mentén.
Figyeljete: a halk lombsusogásban
hallhattok engem,
amint kutyáimmal
elmúlt esztendőik boldog
vadászhelyeit járom.
Mosolyogjatok egy virágra,
egy pillangóra,
egy kis madárra,
egy pislogó csillagra
a messzi szemhatáron,
mikor az est árnyékai
körülfognak szelíden...

Csak mosolyogjatok,
és én az öröklétből
visszamosolygok rátok.

Wass Albert

Emlékezés a Fiumei úton

Az **OEE ÁESZ Bp. H. Cs.** szűk körben helyezte el az emlékezés koszorút a Fiumei úti sírkertben br. Bánffy Dezső és br. Waldbott Kelemen sírjánál. br. Bánffy Dezső az Országos Erdészeti Egyesületnek alapító tagja, 1885-től második alelnöke, majd 1898-tól az Országos Erdészeti Egyesület elnöke volt. 1895-1899-ig az ország miniszterelnökének tisztét is betöltötte. Az emlékmű közelében található Cziegler Győző síremléke is, aki számos középület tervezése mellett Alkotmány utcai Székházunk tervezője volt. Br. Waldbott Kelemen az Országos Erdészeti Egyesületnek 1933-tól választott

elnöke és ezt a tisztséget a Budapest ostroma során bekövetkezett tragikus haláláig viselte. A sírkertben a síremlékek jelentős része művészettörténeti érték, híres építészek, szobrászok

alkotása, és itt nyugszanak legnagyobb számban a magyar történelem és kultúra nagyjai, köztük Egyesületünk elnökei.

Szentpéteri Sándor elnök

Az **OEE Budapesti AM Helyi Csoportja**, ez évi terveinek megfelelően, 2019. november 8.-án, pénteken délelőtt 11 órai kezdettel halottak napi megemlékezést és koszorúzást tartott Wagner Károly sírjánál a Farkasréti temetőben. Először a síremlék közvetlen környezetének rendbetétele történt meg, majd néhány mondattal megemlékeztünk az OEE létrehozásának fő kezdeményezőjéről, az OEE első alelnökéről, az Erdészeti Lapokat alapító első tulajdonosáról, a magyar erdészeti szaknyelv alapjainak megteremtőjéről. Ezt követően a Helyi Csoport nevében Holdampf Gyula elnök és dr. Mózes Csaba titkár elhelyezte az OEE koszorúját a síron.

Holdampf Gyula elnök

Október 28-án a **Gemenc Zrt.** és az **Országos Erdészeti Egyesület Bajai Helyi Csoportja** az erdő- és vadgazdálkodásban szolgálatot teljesített elhunyt kollégák előtt rótták le kegyeletét. A Bajai Helyi Csoport a Gemenci vadászház előtt, a Duna partján álló kőkeresztnél tartotta idei megemlékezését. A közel 80 éves keresztet – melyet 1940-ben állítottak fel jelenlegi helyére –, és annak környezetét idén újította fel a Szekszárdi Erdészet. Az üdvözlő kürtszó után Keller József elnök köszöntötte az egybegyűlteket, majd

Kaitz Zoltán, az OEE helyi csoport titkára, és Fodermayer Vilmos erdészetvezető emlékkoszorút helyezett el a kereszt lábánál. A megemlékezés után a résztvevők megtekintették a Duna partján, a kereszt közelében álló egykori érseki vadászkastélyt.

Kaitz Zoltán titkár

Geszten emlékeztünk

Az **OEE Békés megyei H. Cs.** vezetése idén a geszti Tisza kriptánál és kopjafánál rótták le a tiszteletét Egyesületünk nagy hatású, történelmi személyiségű elnöke, gr. Tisza Lajos előtt. Decemberben pedig a békés megyei erdészek emlékművénél gyűlnek össze a tagok, hogy újabb névtáblákat helyezzenek el a környék erdőiben szolgált kollégák emlékére.

Puskás Lajos elnök

Emlékápolás Fejér megyében is

Az **Országos Erdészeti Egyesület Székesfehérvári Helyi Csoportjának** elnöksége 2019. október 29-én kereste fel az egyesületi életben szerepet vállaló elődök sírhelyeit a Helyi Csoport működési területén. Gróf Hadik János seregélyesi családi sírhelyénél, annak rendbe tétele után, a megemlékezés – a koszorúzás és a gyertyagyújtás mellett – az erdész himnusz elnevelésével zárult. Gróf Széchenyi Zsigmond sárpentelei kápolnakerti családi sírhelyénél is a vadászhimnusz elnevelésével emlékeztünk. November 5-én Soponyán, a Szent Hubertusz szobornál felállított kopjafánál, a Vadex Mezőföldi Zrt.-nél és jogelődjénél szolgálatot teljesítő elhunyt erdészek, vadászok emléke előtt tartottunk tisztelegő megemlékezést.

Sebestyén János titkár

Erdész elődeink a Kisalföldön

Az **Országos Erdészeti Egyesület Győri Erdőgazdasági Helyi Csoportja** csatlakozott a 2016-ban az OEE által életre hívott mozgalomhoz, amelyben célul tűzték ki erdész elődeink emlékének ápolását, a jeles egyesületi és erdész személyiségekről való megemlékezést. Ennek keretében az idei évben is leróttuk kegyeletünket és elhelyeztük az emlékezés koszorúit kiváló kollégáink sírjánál. Megemlékeztünk az Erdész Panteonban szereplő Kárall Jánosról, aki a győri temetőben, és Sporzon Pálról, aki a mosonmagyaróvári temetőben nyugszik.

Németh Márk titkár

A Kiskunságban is emlékeztünk

A korábbi éveknek megfelelően november 4-én emlékeztünk meg a Kiskunságban egykor dolgozott, elhunyt erdészekről a **KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.**, valamint az **Országos Erdészeti Egyesület Kecskeméti Helyi Csoportja**. A megemlékezés során a Kecskeméti Köztemető főbejáratánál találkoztak a helyi csoport aktív és nyugdíjas tagjai, majd

a Kiskunságban szolgálatot teljesítő elhunyt erdészek előtt rótták le kegyeletüket. Helyi csoportunk koszorúkat helyezett el a sírokon, ezen felül minden sírnál a nyugdíjas kollégák személyes élményeiket, történeteiket osztottak meg az egykori munkatársakról. A megemlékezésnek köszönhetően az ifjabb kollégák is betekintést nyertek az egykor a Kiskunságban zajló erdőgazdálkodás mindennapjaiba.

Dr. Andrési Dániel

Koszorúk Sopronban

Október 30-án délután, szemerkélő esőben gyülekeztünk a soproni Régi Szent Mihály temető Szent Jakab kápolnája mellett, hogy leróhassuk tiszteletünket azok az egyesületi életet kialakító és tovább élő elődök emléke előtt, akik Sopronban, illetve Sopron

környékén lettek végső nyugalomra helyezve. Az utóbbi években kialakult program szerint a Régi Szent Mihály temetőben felkerestük Benedek Attila sírját, aki 1950-52 között volt Egyesületünk főtitkára, majd dr. Igmándy Zoltán professzor sírját, aki hosszú ideig volt szakosztály alelnök, egyesületi elnökségi tag és H. Cs. elnök. Átsétálva az Új Szent Mihály temetőbe dr. Herpay Imre professzor sírhelyét kerestük fel, aki 1979-1990 között töltötte be az OEE elnöki tisztségét, majd dr. Sébor János professzor sírjához érkeztünk, aki a rendkívül nehéz és mozgalmas 1947-1948-as évben volt Egyesületünk elnöke. A **Soproni H. Cs.** elhunyt tagjai emléke előtt a temető hátsó részében pompázó csodálatos Storno-keresztnél szoktunk tisztelegni, most ezt az idei évben fiatalon és váratlanul elhunyt Kozák Gábor tagtársunk és barátunk sírjánál tettük meg. Az evangélikus temetőben dr. Madas András, Tiszteletbeli Örökös Elnök sírját kerestük fel először, aki 1956-1979 között volt az OEE elnöke, majd a két ciklusban, 1948-1950, és 1951-1952 közötti időszakokban elnöklő dr. Haracsi Lajos professzor sírjánál tisztelegtünk. Utolsó állomáshelyünk a nagycenki temető Széchenyi Mauzóleumának sírboltja volt, ahol gróf Széchenyi Bertalan (elnök 1922-1925 között) sírjánál helyeztük el az emlékezés koszorúját.

Köveskúti Zoltán elnök

Az **OEE Szolnoki H. Cs.** idén gr. Keglevich Béla nyughelyénél emlékezett az OEE első elnökére, aki a megalakulásától egészen 1875-ig vezette az OEE-t. Elnöksége alatt rendkívül sokat tett, hogy az Egyesületet mind szélesebb körben megismerjék és elismerjék. Elnöklése alatt az Országos Erdészeti Egyesület nemcsak szakmailag, de anyagilag is megerősödött. Nyughelye a nagykáta temetőben található a Keglevich kápolnában.

Kindla Norbert titkár

Az **OEE Visegrádi Helyi Csoportjának** képviselői november 5-én délelőtt jártak a Farkasréti Temetőben. A sírkertben először Kaán Károly alelnök sírjánál helyeztük el az egyesület szalagjával díszített koszorúkat, majd dr. Béky Albert tiszteletbeli elnök síremlékéhez sétáltunk át. Kőrsétánk utolsó állomása dr. Mihályi Zoltán főtitkár nyughelye volt, a sírkő megkopott, de az arra járók láthatják, hogy az Országos Erdészeti Egyesület kegyelettel emlékezik meg korábbi tisztségviselőiről.

Kissné Szabó Gabriella

